HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

גמ' פור"ט מקום שהספינות נקבעות שמעלות טיט ומוכן: **ברדיוני נפל.** טיט מעליה. ברדיוי מיני יודע לשונו ונראה שהוא לשון שיכשוך שכשמכשכה רגליה במים בעלמא נפל: **מקוואות בימי ניסן.** מקוה מים מכונסין ואינן טובלות בנהר לפי שרבו בימות הגשמים מגשמים שנפלו וחיים שמא ירבו ונוטפין על הזוחלין. ותניא בתורת כהנים[1] [2] מה מעין מטהר בזוחלין אף מקוה מטהר בזוחלין כלומר שמטפילין במכונסין דרך זחילתן קודם שנקוו ומהו במקוה ת"ל אך מעין[3] מעין מטהר בזוחלין והמקוה מטהר בשאובין ומהו שאובין דקון וקיימי לאין מטפילין במכונסים אלא מעיין שנקוו למקוייהס ומהו מזחילתן ומתן במסכת מקוואות (פ"ה מ"ה) זוחלין כמעין כלומר זוחלין שנהרות כמעין והנוטפין כמקוה ומים הנוטפין מהרים הרי הן כמקוה ואין מטהרים בזחילה. הילכך בימי ניסן שגתרבה הנהר על ידי גשמים חיים שמא רבו נוטפין שבו על חיים שבו ובטלו זוחלין ואין מטהרין את הטמא הטובל בהן דרך זחילה וכל הנהרות לעולם הן הולכים וזוחלים לפיכך עדיף להו מקוה בשאובין לטבול בתוכו. יש מפרשים דבעינן מים חיים לזבה ולאו מילתא היא לתניא בתוספתא[4] אומר בזב מבזבה שהזב טעון מים חיים כו': **ומפני ביומי מסרי.** שטובלים בנהר שהזוחלין מרובין אבל מפני חלישת הטיט נותן מחלוקת בנהר שעוברות עליהן: **רבדי.** פוינטוי"ש בלע"ז: **סוסילפא.** פלומ"א. ודלכן של מכות של הקוף סס להעלות גלד: **פלפלוף יומי.** גלדן כך ומחובר והוי כגוף הבשר ולא מייצי: **לפלוף.** קלי"ף: **פוחות.** פותחת ושולמת תדיר בין כך ובין כך לאינו חוזק לפי שפריחתה מעכירתו ואינו עב על גב העין ואין בו ממש. ל"ג דומעות שהדמעה מלחלחת את הבשול ואינו חוזק: **פתחה עיניה כיותר.** היה חליצה למעלה: **עלמה עיניה כיותר. נה תטבול אלא כדרך גדילתה.** כלומר לא תדחק זרועותיה על בשרה ולא רגליה ושוקיה זה בזה אלא כדרך הליכתה ושמושה תמיד ומה שנכנסה וקמטו ואין מיס בתין בו לא תיכפת לן ואינה לריכה לפשוט בית קמטיה ופתריה אלא כדרכן תמיד: **כדתנן.** גבי רחיים נגעים שטיהר בהן הכתוב בית הפתרים דכתיב (ויקרא יג) לכל מראה עיני הכהן ותנן התם מראה נגעו לכהן כעובד וכמוסק זיתים: **כעובד.** בבית השמי אין לריך להגביה זרועותיו יותר מדאי להרחותו אלא כעובד שמגביה ואינו מתנם עלמו ומה שיוכל כהן לראות יראה ואם לא יוכל לראות טהור ובבית העברה ג"ל לכוף ולשום יותר מדאי אלא כעובד זיתים אחר אחר בזה אחר בזה ואחר כך בכל הבית: **והפתח נראים.** לכהן בנגעים: **לתורגם.** בבית השמי ואם בבית העברה היה עלמה כמעיקה את בגד: **נימא אחת.** מיסדקת אפיר וחוללת שלש **נתנה תבשיל לבנה.** בפירוש ר"ח כתוב עוד מימרא אחרת שמיהם כתובה בספרים שלנו וזו היא מפעלת את בגד וטובלת לא עלתה לה טבילה ויש לפרש מפעלת את בגד לאחורים והיא עדומה ולא היה נגדיה עליה וטבלה לא עלתה לה טבילה לח"ש ב מיי' שם פ"ג הל' יט סמג עשין טוש"ע י"ד סי' רמ סעיף ג:

לח ג מיי' שם פ"ה הל' כ טוש"ע שם סעיף ו וכתב הגאון שם סעיף ט וכתב הגאון שם:

לט ד מיי' שם הלכה ו טוש"ע שם סעיף ז וכתב הגאון שם:

מ ה מיי' שם הל' כא טוש"ע שם סעיף ח וכתב הגאון שם:

מא ו מיי' שם הל' כב טוש"ע שם סעיף יט וכתב הגאון שם:

מב ז מיי' שם הל' כג טוש"ע שם סעיף יט וכתב הגאון שם:

מג ז מיי' שם פ"ה הל' י סמג שם טוש"ע שם סעיף יה וכתב הגאון שם:

מד ח מיי' פ"ט מהל' טומ' הל' יג:

מה ט מיי' פ"ג מהל' מקוואות הל' טו ועי"ש סמג עשין ממ טוש"ע י"ד סי' קמ סעיף ה וכתב הגאון שם טעות הוא.):

לז א מיי' פ"ל מהל' מקוואות הל' יא ועי"ש בפיה"מ הל' יט ועי"ש סמג עשין ממ טוש"ע י"ד סי' קמ סעיף ג:

מ ב מיי' שם פ"ל הל' יט סמג שם טוש"ע י"ד סי' קמ סעיף ו ובסעיף קלט סעיף ו בהגה"ה וסעיף יג) וכתב הגאון שם טעות פ"ג דף רלג.):

בנמל אע"ג דהשתא ליכא אימר ברדיוני נפל [ו] אבוה דשמואל [א] עבד לבנתיה מקוואות ביומי ניסן ומפצי ביומי תשרי אמר רב גידל אמר רב [ב] נתנה תבשיל לבנה ומבלה ועלתה לא עלתה לה טבילה אף על גב דהשתא ליכא אימר ברדיוני נפל אמר רמי בר [ג] אבא [ג] הני רבדי דכוסילתא עד תלתא יומי לא חייצי מכאן ואילך חייצי אמר מר עוקבא [ד] לפלוף שבעין לח אינו חוצץ יבש חוצץ אימתי נקרא יבש משעה שמתחיל לירק אמר שמואל [ה] כחול שבתוך העין אינו חוצץ ושעל גבי העין חוצץ אם היו עיניה פורחות אפי' על גבי העין אינו חוצץ א"ר יוחנן [ו] פתחה עיניה ביותר או עצמה עיניה ביותר לא עלתה לה טבילה אמר ריש לקיש [ז] האשה לא תטבול אלא דרך גדילתה [ח] כדתנן [ט] האיש נראה כעובד [י] ומוסק זיתים אשה נראת כאורגת וכמניקה את בנה [כ] אמר רבה בר רב הונא [ל] נימא אחת קשורה חוצצת שלש

טמיאין שמא הוה עליה דינוקא טיט וכיוצא בו ונדבק בחמו ומוך בטבילתה ולא ידעה לה לף על גב דחזינן לה דמשתא לליכא מידי עליה חייצין למלא בעלייתה מן הטבילה נפל ברדיוני הוחלק ונפל דרך ירידה כפי' ר"ח ול"ל שהיתה מפעלת בנה לפי' לפני טבילתה בסמוך ולאו דוקא בטבילתה:

לפלוף שבעין לח אינו חוצץ יבש חוצץ. דלוקא שבתוך העין מפני שהלמעה שבעין מלחלחתו ואינו מניחתו להיות יבש לגמל לפלוף חוץ לעין לפי' לח חוצץ וסכי משמע במסכת מקוואות פ"ט (מ"ב) דגבי חלו חוננין קמני לפלוף שחוץ לעין וגבי שחין חוננין קתני לפלוף שבעין ולא מפליג בין לח ליבש לא לעין חוצץ ולא לשחין חוצץ אלא לעין חוצץ ולשחין אינו חוצץ אלא לפלוף שבעין אבל לשחין חוצץ אפילו לפלוף שחוץ לעין חוצץ כי אותו שתוך העין הוא לח ושחוץ לעין הוא יבש. ואתי מר עוקבא לפרושי שיעור יבשותו היינו משמתחיל לירק. י"ס דגרסי בהו ולית הלכתא ככל הני שמעתתא כי אתמר הני לטהרות אבל לבעלה לא כי היא דאמר ר"ל. וכתב רש"י דל"ג ליה דמה שייך הך דריש לקיש להגך דלעיל. ותו דכל הני אמוראי דלעיל בבבל היו ולא היו עוסקין בטהרות שלא היו אוכלין תרומה בחוצה לארץ. וכ"ת דלבני ארץ ישראל קאמרינן קשה מאבוה דשמואל דעביד מפצי לבנתיה בבבל ולא היו עוסקין בטהרות ותו אי לטהרות איירי שמעתתא דלעיל אמאי נקט בכולן לשון נקבה אשה לגבי כלי חרס ונמל ותבשיל לבנה. והפשילה בנה ועיניה פורחות פתחה עיניה עצמה עיניה. ותו אמרי' בהחולץ כל דבר שחוצץ בטבילה חוצץ בגר ובעבד משוחרר ונדה משמע שטבילה לטהרות ונדה לבעלה שורן. ור"ת פי' דנ"ל ואיתיה נמי בפר"ח ובה"ג ובהלכות נדה שפ' רבינו סעדיה ומכלי חרס ואילך איירי לטהרות דוקא. וגם אומר ר"ת דע"כ גבי טבילה איכא חילוק בין טהרות לבעלה דבפ"ח דמקוואות תנן ולעיל מייתי לה בית הסתרים ובית הקמטים אין צריך שיבא בהן ובפ"ט דמקוואות תנן בית הסתרים שבאשה חוצצין. אלא ההיא דפ"ח איירי לבעלה וההיא דפ"ט איירי לטהרות. והשתא ניחא דלא מייתי ליה סיועתא לעיל ממתני' דפ"ט ולא פריך ממתני' דפ"ט למתני' דפ"ח והכא נמי קאמר לפלוף שבעין לח חוצץ יבש אינו חוצץ ואילו במס' מקוואות ע"כ תנן לפלוף שבעין אינו חוצץ ולא מפליג בין לח

נתנה תבשיל לבנה. בפירוש ר"ח כתוב עוד מימרא אחרת שמיהם כתובה בספרים שלנו וזו היא מפעלת את בגה לאחורים וטובלת לא עלתה לה טבילה ויש לפרש מפעלת את בגה לאחוריו והיא עדומה ולא היה נגדיה עליה וטבלה לא עלתה לה טבילה

גמ' פור"ט מקום שהספינות נקבעות שמעלות טיט ומוכן: **ברדיוני נפל.** טיט מעליה. ברדיוי מיני יודע לשונו ונראה שהוא לשון שיכשוך שכשמכשכה רגליה במים בעלמא נפל: **מקוואות בימי ניסן.** מקוה מים מכונסין ואינן טובלות בנהר לפי שרבו בימות הגשמים מגשמים שנפלו וחיים שמא ירבו ונוטפין על הזוחלין. ותניא בתורת כהנים[1] [2] מה מעין מטהר בזוחלין אף מקוה מטהר בזוחלין כלומר שמטפילין במכונסין דרך זחילתן קודם שנקוו ומהו במקוה ת"ל אך מעין[3] מעין מטהר בזוחלין והמקוה מטהר בשאובין ומהו שאובין דקון וקיימי לאין מטפילין במכונסים אלא מעיין שנקוו למקוייהס ומהו מזחילתן ומתן במסכת מקוואות (פ"ה מ"ה) זוחלין כמעין כלומר זוחלין שנהרות כמעין והנוטפין כמקוה ומים הנוטפין מהרים הרי הן כמקוה ואין מטהרים בזחילה. הילכך בימי ניסן שגתרבה הנהר על ידי גשמים חיים שמא רבו נוטפין שבו על חיים שבו ובטלו זוחלין ואין מטהרין את הטמא הטובל בהן דרך זחילה וכל הנהרות לעולם הן הולכים וזוחלים לפיכך עדיף להו מקוה בשאובין לטבול בתוכו. יש מפרשים דבעינן מים חיים לזבה ולאו מילתא היא לתניא בתוספתא[4] אומר בזב מבזבה שהזב טעון מים חיים כו': **ומפני ביומי מסרי.** שטובלים בנהר שהזוחלין מרובין אבל מפני חלישת הטיט נותן מחלוקת בנהר שעוברות עליהן: **רבדי.** פוינטוי"ש בלע"ז: **סוסילפא.** פלומ"א. ודלכן של מכות של הקוף סס להעלות גלד: **פלפלוף יומי.** גלדן כך ומחובר והוי כגוף הבשר ולא מייצי: **לפלוף.** קלי"ף: **פוחות.** פותחת ושולמת תדיר בין כך ובין כך לאינו חוזק לפי שפריחתה מעכירתו ואינו עב על גב העין ואין בו ממש. ל"ג דומעות שהדמעה מלחלחת את הבשול ואינו חוזק: **פתחה עיניה כיותר.** היה חליצה למעלה: **עלמה עיניה כיותר. נה תטבול אלא כדרך גדילתה.** כלומר לא תדחק זרועותיה על בשרה ולא רגליה ושוקיה זה בזה אלא כדרך הליכתה ושמושה תמיד ומה שנכנסה וקמטו ואין מיס בתין בו לא תיכפת לן ואינה לריכה לפשוט בית קמטיה ופתריה אלא כדרכן תמיד: **כדתנן.** גבי רחיים נגעים שטיהר בהן הכתוב בית הפתרים דכתיב (ויקרא יג) לכל מראה עיני הכהן ותנן התם מראה נגעו לכהן כעובד וכמוסק זיתים: **כעובד.** בבית השמי אין לריך להגביה זרועותיו יותר מדאי להרחותו אלא כעובד שמגביה ואינו מתנם עלמו ומה שיוכל כהן לראות יראה ואם לא יוכל לראות טהור ובבית העברה ג"ל לכוף ולשום יותר מדאי אלא כעובד זיתים אחר אחר בזה אחר בזה ואחר כך בכל הבית: **והפתח נראים.** לכהן בנגעים: **לתורגם.** בבית השמי ואם בבית העברה היה עלמה כמעיקה את בגד: **נימא אחת.** מיסדקת אפיר וחוללת שלש

עיניה ואי לטהרות היה לא לריך להזכיר בכל פעם אלא ועוד לתניא בפרק החולץ (יבמות דף מז: ושם) כל דבר שחולץ בטבילה חולץ בגר ובעבד משוחרר ובנדה והיינו נדה לבעלה דאי לטהרות מאי שנא דנקט נדה ועוד דומיא דגר ועבד משוחרר לאיילי בטבילה לימור וכסי קאמר כל החולץ בטבילה טומאה וטהרה חולץ בטבילת חיסור וכיתר וכן פרש"י בתשובת הגאון ול"ג בדרבינה נפל אלא בסמוך גבי נתנה תבשיל לבנה: **מקוואות** ביומי ניסן. פרש"י דנוטפין אינן מטהרי בזוחלין ולא משום חיים דזבה לא בעיא מים חיים כדתניא בתוספתא. ועוד דמקוואות משמע מים מכונסין דקרו וקיימי. וכפר"ח דזבה לא בעיא מים חיים. וגם פי' דמקוואות עשה משום מים שאובין וכן פי' בערוך בערך כ"ף. ונראה לפרש לפי שהבתים מקלחין בנהר והצינורות היו חקוקין ולבסוף קבוקין. ול"נ כיון דמקלחין בנהר לא מיפסיל בריבוי מים שאובין דמעין שמימיו מועטין יכול להרבות עליו מים שאובין עד שיהא בו כדי שיעור טבילה אלא צ"ל שלא היו מקלחין בנהר: **נתנה** תבשיל לבנה וטבלה. הפשילה בנה לאחוריה וטבלה לא עלתה לה טבילה כו': **אימור** ברבינו נפל. ר"ת גרס בדדיניי בשני דלתי"ן והוא לשון נדידה דחיישינינן כשחיתה מדדה לעולת מבית הטבילה נפלה מעליה מן התבשיל שנדבק בה ונתייבש על גופה וכן שהפשילה בנה לאחוריה לאחר שהפשיטה בגדיה והיא ערומה חיישינן שמא נדבק בה טיט שהיה על התינוק ונתייבש בה וחייץ. וחומרא יתירא היא דאפי' בטיט רצוצה תנן במסכת מקואות גלדי צואה שעל בשרו ובצק שתחת הצפורן חרושית לכלוכי צואה שעל בשרו וצואה שתחת הצפורן אינן חוצצין. ויותר היה נראה לפרש הפשילה בנה לאחוריה שהיה עליה בשעת טבילה כההיא דתנן בפ"ח דמקואות האורזו באדם ובכלים ומטבילן טמאין ואם הדיחה ידיו במים טהורין: **הני** ריבדי דכוסילתא עד תלתא יומי לא חייצי מכאן ואילך חייצי. היינו כי הא דתנן בפ"ט דמקואות גלידּ שחוץ למכה חוצץ גלידּ שבמכה אינו חוצץ כי אותו שחוץ ונעשה עב אבל שעל תוך

תום' הרא"ש

במרחצאות כמו שגזרו שלא יטבול על גבי הספסל לפי שהיו רגילין לישב על גבי ספסל במרחצאות ואי שרית להטביל במקוה או להטביל כלי על גבי ספסל אתי נמי להטביל במרחצאות וקאמר ליה רב חנין דלאו משום גזירת מרחצאות הוא דאין דרך לישב במרחצאות על גבי כלי חרס דלא מייחדי למדרס ולישיבה אלא משום דבעיתא ויראה שמא יתגלגל הכל או שהיו רגילין לישב על ספסל בבתי מרחצאות ואי שרית להטביל בהן אתי נמי להטביל בבתי מרחצאות ואי הוה אשלחא ליה דרך לישב במרחצאות אבל אבל אי הוי טעמא משום גזירת מרחצאות אפי' בדיעבד לא עלתה לה טבילה אבל אי הוי טעמא משום בעיתא דווקא לכתחלה הוא דאסיר: **בנמל.** פרש"י משום הטיט וכן ומפצי ביומי תשרי פרש"י מפני הטיט עשה להם מחצלאות תחת רגליהם. ונקשה במסכת מקואות משמע דבכה"ג לא הוי חציצה דתנן בפ"ו במס' מקואות הטביל בו את המטה אע"פ שרגליה שוקעות בטיט העבה טהורה מפני שהמים מקדמין ויש שמחלקין בין אדם שהוא כבד ומכביד בעובי הטיט ומטה שהיא קלה. ור"ת פי' בשם ר"ח שבנמל שכיחי אינשי ובורשה וירדה ותמהר ולא תטבול כהוגן. ומפצי נמי פירש שהעמיד מחצלאות כמין גדר על שפת הנהר לצניעות. והשתא הוי דומיא דההיא דלעיל משום דבעיתא ול"ג ברדיוניה נפל אלא בסמוך גבי נתנה תבשיל לבנה: **מקוואות** ביומי ניסן. פרש"י דנוטפין אינן מטהרי בזוחלין ולא משום חיים דזבה לא בעיא מים חיים כדתניא בתוספתא. ועוד דמקוואות משמע מים מכונסין דקרו וקיימי. וכפר"ח דזבה לא בעיא מים חיים. וגם פי' דמקוואות עשה משום מים שאובין וכן פי' בערוך בערך כ"ף. ונראה לפרש לפי שהבתים מקלחין בנהר והצינורות היו חקוקין ולבסוף קבוקין. ול"נ כיון דמקלחין בנהר לא מיפסיל בריבוי מים שאובין דמעין שמימיו מועטין יכול להרבות עליו מים שאובין עד שיהא בו כדי שיעור טבילה אלא צ"ל שלא היו מקלחין בנהר: **נתנה** תבשיל לבנה וטבלה. הפשילה בנה לאחוריה וטבלה לא עלתה לה טבילה כו': **אימור** ברבינו נפל. ר"ת גרס בדדיניי בשני דלתי"ן והוא לשון נדידה דחיישינינן כשחיתה מדדה לעולת מבית הטבילה נפלה מעליה מן התבשיל שנדבק בה ונתייבש על גופה וכן שהפשילה בנה לאחוריה לאחר שהפשיטה בגדיה והיא ערומה חיישינן שמא נדבק בה טיט שהיה על התינוק ונתייבש בה וחייץ. וחומרא יתירא היא דאפי' בטיט רצוצה תנן במסכת מקואות גלדי צואה שעל בשרו ובצק שתחת הצפורן כלכוכי צואה שעל בשרו וצואה שתחת הצפורן אינן חוצצין. ויותר היה נראה לפרש הפשילה בנה לאחוריה שהיה עליה בשעת טבילה כההיא דתנן בפ"ח דמקואות האורזו באדם ובכלים ומטבילן טמאין ואם הדיחה ידיו במים טהורין: **הני** ריבדי דכוסילתא עד תלתא יומי לא חייצי מכאן ואילך חייצי. היינו כי הא דתנן בפ"ט דמקואות גלידּ שחוץ למכה חוצץ גלידּ שבמכה אינו חוצץ כי אותו שחוץ ונעשה עב אבל שעל תוך

תום' הרא"ש (המשך)

המכה נעשה רך תדיר. לכך אשה שהיא בעלת חטטין יש לה לחוף עד שיתרככו: **לפלוף** שבעין לח אינו חוצץ יבש חוצץ. היינו כי הך דתנן במס' מקואות לפלוף שחוץ לעין חוצץ לפלוף שבעין אינו חוצץ כי אותו שתוך העין הוא לח ושחוץ לעין הוא יבש. ואתי מר עוקבא לפרושי שיעור יבשותו היינו משמתחיל לירק. י"ס דגרסי בהו ולית הלכתא ככל הני שמעתתא כי אתמר הני לטהרות אבל לבעלה לא כי היא דאמר ר"ל. וכתב רש"י דל"ג ליה דמה שייך הך דריש לקיש להגך דלעיל. ותו דכל הני אמוראי דלעיל בבבל היו ולא היו עוסקין בטהרות שלא היו אוכלין תרומה בחוצה לארץ. וכ"ת דלבני ארץ ישראל קאמרינן קשה מאבוה דשמואל דעביד מפצי לבנתיה בבבל ולא היו עוסקין בטהרות ותו אי לטהרות איירי שמעתתא דלעיל אמאי נקט בכולן לשון נקבה אשה לגבי כלי חרס ונמל ותבשיל לבנה. והפשילה בנה ועיניה פורחות פתחה עיניה עצמה עיניה. ותו אמרי' בהחולץ כל דבר שחוצץ בטבילה חוצץ בגר ובעבד משוחרר ונדה משמע שטבילה לטהרות ונדה לבעלה שורן. ור"ת פי' דנ"ל ואיתיה נמי בפר"ח ובה"ג ובהלכות נדה שפ' רבינו סעדיה ומכלי חרס ואילך איירי לטהרות דוקא. וגם אומר ר"ת דע"כ גבי טבילה איכא חילוק בין טהרות לבעלה דבפ"ח דמקואות תנן ולעיל מייתי לה בית הסתרים ובית הקמטים אין צריך שיבא בהן ובפ"ט דמקואות תנן בית הסתרים שבאשה חוצצין. אלא ההיא דפ"ח איירי לבעלה וההיא דפ"ט איירי לטהרות. והשתא ניחא דלא מייתי ליה סיועתא לעיל ממתני' דפ"ט ולא פריך ממתני' דפ"ט למתני' דפ"ח והכא נמי קאמר לפלוף שבעין לח חוצץ יבש אינו חוצץ ואילו במס' מקואות ע"כ תנן לפלוף שבעין אינו חוצץ ולא מפליג בין לח

לפלוף שבעין לח אינו חוצץ יבש חוצץ. דלוקא שבתוך העין מפני שהלמעה שבעין מלחלחתו ואינו מניחתו להיות יבש לגמל לפלוף חוץ לעין לפי' לח חוצץ וסכי משמע במסכת מקוואות פ"ט (מ"ב) דגבי חלו חוננין קמני לפלוף שחוץ לעין וגבי שחין חוננין קתני לפלוף שבעין ולא מפליג בין לח ליבש לא לעין חוצץ ולא לשחין חוצץ אלא לעין חוצץ ולשחין אינו חוצץ אלא לפלוף שבעין אבל לשחין חוצץ אפילו לפלוף שחוץ לעין חוצץ כי אותו שתוך העין הוא לח ושחוץ לעין הוא יבש. ואתי מר עוקבא לפרושי שיעור יבשותו היינו משמתחיל לירק. י"ס דגרסי בהו ולית הלכתא ככל הני שמעתתא כי אתמר הני לטהרות אבל לבעלה לא כי היא דאמר ר"ל. וכתב רש"י דל"ג ליה דמה שייך הך דריש לקיש להגך דלעיל. ותו דכל הני אמוראי דלעיל בבבל היו ולא היו עוסקין בטהרות שלא היו אוכלין תרומה בחוצה לארץ. וכ"ת דלבני ארץ ישראל קאמרינן קשה מאבוה דשמואל דעביד מפצי לבנתיה בבבל ולא היו עוסקין בטהרות ותו אי לטהרות איירי שמעתתא דלעיל אמאי נקט בכולן לשון נקבה אשה לגבי כלי חרס ונמל ותבשיל לבנה. והפשילה בנה ועיניה פורחות פתחה עיניה עצמה עיניה. ותו אמרי' בהחולץ כל דבר שחוצץ בטבילה חוצץ בגר ובעבד משוחרר ונדה משמע שטבילה לטהרות ונדה לבעלה שורן. ור"ת פי' דנ"ל ואיתיה נמי בפר"ח ובה"ג ובהלכות נדה שפ' רבינו סעדיה ומכלי חרס ואילך איירי לטהרות דוקא. וגם אומר ר"ת דע"כ גבי טבילה איכא חילוק בין טהרות לבעלה דבפ"ח דמקואות תנן ולעיל מייתי לה בית הסתרים ובית הקמטים אין צריך שיבא בהן ובפ"ט דמקואות תנן בית הסתרים שבאשה חוצצין. אלא ההיא דפ"ח איירי לבעלה וההיא דפ"ט איירי לטהרות. והשתא ניחא דלא מייתי ליה סיועתא לעיל ממתני' דפ"ט ולא פריך ממתני' דפ"ט למתני' דפ"ח והכא נמי קאמר לפלוף שבעין לח חוצץ יבש אינו חוצץ ואילו במס' מקואות ע"כ תנן לפלוף שבעין אינו חוצץ ולא מפליג בין לח

מסוס